

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Павел Стоев, Национален природонаучен музей - БАН,
за научните приноси и квалификация на доц. д-р Георги Александров Радославов,
доцент в Секция „Биоразнообразие и екология на паразитите“, Институт по
биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, кандидат в конкурс за заемане на
академичната длъжност „професор“ за нуждите на изследователска група "Молекулярно-
еволюционни изследвания" в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания
– БАН, област на висшето образование 4.3. “Биологически науки”

Доцент д-р Георги Александров Радославов е доктор по биохимия и доцент в Секция „Биоразнообразие и екология на паразитите“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания–БАН. За настоящия конкурс той представя 35 научни публикации извън предишната му хабилитация и придобиването на научни степени. От тях, 23 са публикувани в списания с импакт фактор. Общият брой на цитиранията му в Web of Science към настоящия момент е 156 от общо 143 научни статии. H-индексът му е 7. Доц. Радославов е специализирал в институтите по зоофизиология в Мюнстер и тропическа медицина в Хамбург. Бил е научен ръководител и консултант на трима докторанти и трима дипломанти.

Въпреки че основната му научна работа е в областта на генетиката и молекулярна биология, прави впечатление разностранните дейности и научни проекти, с които се е занимавал – от изследването на протеини при различни видове паразитни хелминти, през таксономия и филогения на отделни групи нематоди и други паразитни червеи, генетична характеристика и биология на медоносната пчела, включително и вирусите (DWV, ABPV, SBV, BQCV), както и паразитите от род *Nosema*. Едно от най-новите му изследвания (в съавторство), засяга преноса на паразитната гъбичка *Pseudogymnoascus destructans* – причинител на болестта на белия нос при прилепите – чрез дрехите на пещерняците.

През последните години изследванията му са насочени основно към генетични изследвания, целящи изучаване на произхода и процеса на одомашняване на различни видове животни – куче, говедо, кон, дива свиня. Тези мултидисциплинарни изследвания, обикновено провеждани в съавторство с териолози и археозоолози са с голяма научна стойност и дават отговор на значими научни въпроси, вълнуващи научната общност от

дълго време. При изследване на митохондриално ДНК на европейския тур от Източна Европа, Балканите и Анатолия, извлечено от индивиди, живели от ранния неолит до Средновековието, доц. Радославов за първи път установява, че българските турове принадлежат към тауриновите митохондриални групи Т3, както и към Т-подобна група хаплотипи (Т6). Сравнителният анализ на митохондриалните типове Т6 показва, че те са намерени само при Балканските популации на тура и местните породи късороги говеда. Това може да се смята за доказателство, че тауриноподобни турове са участвали в одомашняването на говедото преди 8000 години. Друг съществен научен принос на Георги Радославов в изучаването на генетичната структура на балканските и други породи Сиви говеда и установяването на разнороден генетичен профил при тях. Това предполага различно и независимо създаване на породите от тази група, а не както досега се е предполагало, че произлиза от региона на Подолието в Украйна.

Изследванията му върху филогенията и генетичното разнообразие на кучето (*Canis lupus familiaris*) в България показват, че през неолита са преобладавали генетични профили, подобни на тези при съвременните кучета – макрохаплогрупа А и В и не са установени хаплотипове от други разпространени в Европа митохондриални групи, като С и D. Фактът, че при европейската популация на сивия вълк, хаплотип В се среща с необичайно висока честота, кара учените да предполагат, че Балканите може да са били център на одомашняване на кучето. В друго генетично изследване на съвременни местни породи кучета в България, авторът установява, че планинската овчарска порода е сред най-старите в страната и вероятно е била повлияна в древността от частично смесване с овчарски кучета от Близкия Изток или Източна Европа.

Не малко проучвания доц. Радославов е провел и върху установяването на произхода на конете в страната. Той генотипира за първи път неолитни останки от коне и установява две митохондриални групи – G и Q, които са типични за Средна Азия и се намират и сред съвременните местни равнинни коне.

Въз основа на гореизложеното, бих желал да препоръчам на Научното жури да даде най-висока оценка на научните приноси на доц. д-р Георги Александров Радославов и да одобри избора му за длъжността „професор”, която според показаните резултати той заслужва.

С уважение,

21 декември 2020

Проф. д-р Павел Стоев